

Hazenspruit of het Jannegat te leiden. Het bestuur werd opgedragen de door Heren XVII gevraagde inlichtingen over diepten en ondiepten in de Ganges te verschaffen. Overeenkomstig de wens van Heren XVII [fol. 71] wordt het douceur voor de loodsen van f 100,-, zoals vastgesteld bij besluit van 26 juni 1755, voor het naar binnen of naar buiten brengen ongeacht het charter van het schip uitbetaald. Daar, zoals Heren XVII terecht opmerken, het zenden van baarzilver naar Bengalen voordeliger en daarom te prefereren is boven dat van munten, uitgezonderd de nieuwe hele Suratse ropia's, is al het baarzilver dat uit Nederland werd ontvangen, alleen daarheen gezonden. Uit de bevindingen met het baarzilver dat met de Schoonzicht uit Nederland naar Bengalen werd verzonden, nadat het eerst met de meegezonden weegschalen en balansen was gewogen, blijkt dat dit, zoals Heren XVII al verwacht hadden, voordelig is geweest. Men hoopt dat het bestuur met een surplus van 7 à 9 % op textiel en andere middelen, de bestelling voor 1766 geheel kan uitvoeren. Maar aan de verwachting van Heren XVII [fol. 72] dat daarvoor de nodige fondsen naar Bengalen gezonden konden worden, heeft men niet kunnen voldoen. Wegens de krappe kas te Batavia kon er bij een bestelling van 57½ ton, maar ruim 16⅞ ton gezonden worden. Met de vier of vijf ton die met de Welgelegen direct uit Nederland werd gestuurd, komt dat uit op ruim 20⅞ of 21⅞ ton. Daar dit niet genoeg is om de vier geplande retourschepen die via Bengalen zullen terugkeren, te beladen, is op 28 juni 1765 besloten en in de brief van 19 augustus bericht dat het bestuur, na aftrek van het gebruikelijke rabat, zoveel op wissel naar Nederland mag accepteren, als er wordt aangeboden en nodig is om de vier schepen te beladen, inclusief de acht ton die er aan retouren nog voor handen is. Overeenkomstig de goedkeuring door Heren XVII zal er te Dhaka een posthouder geplaatst worden. [fol. 73] Zoals verwacht zal men het bestuur aansporen daartoe een bekwaam en actief persoon te kiezen. Ook zal men het bestuur opdragen om conform de wens van Heren XVII, onder het prijzen van de maatregelen genomen door Louis Taillefert, zich ten aanzien van de voorrechten van de Engelse compagnie bescheiden op te stellen. Heren XVII hadden het maken van buskruit gunstig gevonden voor het handhaven van Compagnies rechten. Hoewel het bestuur op het eerste verbod daarop in de brief van 20 juli 1762 op 22 december had geschreven dat de productie daarvan geen argwaan had gewekt, is het in de brief van 27 juli 1763 toch bij dit verbod gebleven. Zolang de Engelsens meester zijn, hebben de voorrechten weinig waarde en is het raadzaam hun iedere aanleiding om problemen te maken te ontzeggen. [fol. 74] Daarom mag het bestuur uit Batavia zoveel buskruit bestellen als nodig. Het verbod op de productie is gehandhaafd, omdat deze moeilijk zonder nadeel te hervatten is. Schipper Jan Zacharias Nauwman is conform de voorschriften bij besluit van 15 juni 1765 veroordeeld tot een boete van drie maanden gage en de rente over een kistje goud dat hij in Bengalen in plaats van in Ceylon had besteld. Er is besloten zijn van papieren voorziene verzoek tot ontheffing van 1 oktober 1765 aan Heren XVII voor te leggen.

COROMANDEL

[fol. 75] Volgens de brief van 14 oktober 1764 uit Nagapattinam zijn de schulden die gewezen opperhoofden te Bimlipatam Jan Aping en Frederik Willem Bloeme hadden gemaakt, van f78.973 tot f 34.882 verminderd. Dit blijkt uit een weliswaar warde opgave. Er is om duidelijke informatie over alle schulden gevraagd, zodat binnenkort uitsluitsel wordt verwacht. Men heeft weinig hoop dat de rest van genoemde schuld geheel vereffend zal worden. Daarentegen is al in de generale missive van eind december 1764 gemeld dat de kooplieden de vermeende mindering op de pachten van ropia 20.000,- hebben terugbetaald. Anders dan Heren XVII menen, is het ruilen van goederen tegen textiel wel voordelig. [fol. 76] Die textiel kan niet duurder gemaakt worden, ze wordt met de monsters vergeleken en volgens de goedgekeurde prijzen in rekening gebracht. Ruil tegen textiel bevordert de afzet van goederen en bespaart zeer schaarse contanten. Heren XVII hadden schadeloosstelling verwacht voor verlies sedert 1754 op 7289 lb benzoë te Bimlipatam en 31.169 lb te Nagapattinam, die voor de marktprijs was verkocht. In de generale missive van 8 mei 1765 is